

Τράπεζα Θεμάτων Ιστορία Β' Λυκείου

GI_V_IST_0_13864

ΟΜΑΔΑ Α**ΘΕΜΑ 1****1.α.**

(1) Να συμπληρώσετε τα κενά του αποσπάσματος, βάζοντας στην κατάλληλη θέση μία από τις ακόλουθες λέξεις (τρεις λέξεις περισσεύουν): Σύρος, Χριστός, σεισμός, Κωνσταντίνος Ε΄, Θήρα, πόλεμος, Λέων Γ΄, εικόνα.

Την αφορμή για την έναρξη της εικονομαχίας φαίνεται ότι την έδωσε ένας καταστροφικός _____, που είχε επίκεντρο την περιοχή μεταξύ _____ και Θηρασίας. Ο αυτοκράτορας _____ εξαπέλυσε την πρώτη επίθεση κατά των _____. Με διαταγή του ο στρατός απομάκρυνε από τη Χαλκή Πύλη μια εικόνα του _____.

(μονάδες 5)

Απάντηση: σεισμός, Θήρας, Λέων Γ΄, εικόνων, Χριστού.

(2) Να αντιστοιχίσετε τα δεδομένα της στήλης Α με εκείνα της στήλης Β. Δύο στοιχεία της στήλης Β περισσεύουν.

A

1. Αλέξιος Α΄ Κομνηνός
2. Αδαμάντιος Κοραής
3. Ηγεμονίδα του Κιέβου Όλγα
4. Ιωάννης Βατάτζης
5. Κύριλλος και Μεθόδιος

B

- α. Καρδινάλιος Ουμβέρτος
- β. Αυτοκρατορία της Νίκαιας
- γ. Πρόνοιες
- δ. Αποστολή στη Μοραβία
- ε. Μάχη στο Ματζικέρτ
- στ. Μετακένωση
- ζ. Οριστικός Εκχριστιανισμός των Ρώσων

(μονάδες 5)

Απάντηση: 1-γ, 2-στ, 3-ζ, 4-β, 5-δ

1.β. Να εξηγήσετε τη σημασία των ακόλουθων ιστορικών όρων: Τρίτη Ρώμη, προτεστάντες.

(μονάδες 8+7=15)

Τρίτη Ρώμη : Κληρονόμος των πολιτικών ιδεών του Βυζαντίου φιλοδόξησε, μετά την Άλωση, να γίνει η Ρωσία. Η Μόσχα θεωρήθηκε ως Τρίτη Ρώμη, ιδίως από τότε που ο Τσάρος Ιβάν Γ', ο θεμελιωτής της ενότητας των ρωσικών χωρών, νυμφεύθηκε την ανιψιά του τελευταίου βυζαντινού αυτοκράτορα, υιοθέτησε τον δικέφαλο αετό στα λάβαρα του και εισήγαγε στη Μόσχα το βυζαντινό τελετουργικό. *(Η απάντηση βρίσκεται στη σελίδα 89 του σχολικού βιβλίου)*

προτεστάντες: Όταν το 1529 η Δίαιτα αποκήρυξε τον Λουθηρανισμό, οι Γερμανοί ηγεμόνες που ήταν οπαδοί του Λουθήρου αντιτάχθηκαν και διαμαρτυρήθηκαν για τη δίωξη των θρησκευτικών τους πεποιθήσεων. Από τη διαμαρτυρία αυτή ονομάστηκαν και προτεστάντες ή διαμαρτυρόμενοι (από το λατινικό ρήμα protestor: διαμαρτύρομαι). *(η απάντηση βρίσκεται στη σελ. 131 του σχολικού βιβλίου)*

ΘΕΜΑ 2

2.α Πώς διαμορφώθηκαν οι σχέσεις του Βυζαντίου με τη Βενετία στη διάρκεια της βασιλείας του Βασιλείου Β' Μακεδόνα;

(μονάδες 12)

Στη διάρκεια του 10ου αι. αναπτύχθηκαν οικονομικά οι ιταλικές ναυτικές πόλεις, ιδιαίτερα η Βενετία, και έγιναν στενότερες οι σχέσεις τους με το Βυζάντιο. Ο Βασίλειος Β', για να ανταμείψει τους Βενετούς που μετέφεραν με τα πλοία τους τα βυζαντινά στρατεύματα στο θέμα της Λογγοβαρδίας (Ιταλία), συνήψε μαζί τους μια ευνοϊκή εμπορική συνθήκη. Εγκαινιάσθηκε έτσι μια πολιτική παραχώρησης προνομίων στο ιταλικό και ιδιαίτερα το βενετικό εμπορικό κεφάλαιο, που, μακροπρόθεσμα, απέβη μοιραία για τα συμφέροντα της αυτοκρατορίας. *(Η απάντηση βρίσκεται στη σελίδα 47 του σχολικού βιβλίου)*

2.β Ποιοι λόγοι οδήγησαν τους Ευρωπαίους στην αναζήτηση νέων δρόμων προς την Ανατολή;

(μονάδες 13)

Ήδη από τον Μεσαίωνα οι Ευρωπαίοι έμποροι, ακολουθώντας τον δρόμο του μεταξιού προς την Κίνα, είχαν σχηματίσει για την Ασία την εικόνα μιας μυστηριώδους και πλουσιότατης περιοχής της γης, Τη φαντασία των Ευρωπαίων είχε εξάψει και το έργο του Μάρκο Πόλο (1254-1324) *Βιβλίο των θαυμάτων*, στο οποίο ο τολμηρός εξερευνητής αφηγείται με μυθιστορηματικό τρόπο τις εντυπώσεις του από το εικοσαετές ταξίδι του (1271-1291) σε χώρες της Ανατολής.

Η κυριαρχία, όμως, των Οθωμανών Τούρκων στη δυτική Ασία και στις χώρες της Ανατολικής Μεσογείου απέκλεισε τους δρόμους επικοινωνίας με αποτέλεσμα να είναι δύσκολη, αν όχι αδύνατη, η μεταφορά ασιατικών προϊόντων προς την Ευρώπη.

Παράλληλα ο μονοπωλιακός έλεγχος του εμπορίου των μπαχαρικών στη Μεσόγειο από τους Βενετούς και τους Άραβες και η έλλειψη πολύτιμων μετάλλων στην Ευρώπη, καθιστούσαν αναγκαία την αναζήτηση καινούριων δρόμων προς τις χώρες της Ανατολής.

Εξάλλου, η πορεία προς τη διαμόρφωση εθνικών κρατών και ο έντονος ανταγωνισμός μεταξύ των μοναρχών οδήγησαν τις ευρωπαϊκές χώρες στην ανάληψη πρωτοβουλιών για την ενίσχυση του εμπορίου τους και της οικονομικής τους δύναμης. Μέσα στο πλαίσιο αυτό τα περισσότερα οργανωμένα εξερευνητικά ταξίδια χρηματοδοτήθηκαν άμεσα ή έμμεσα από ηγεμόνες.

Η Ισπανία και η Πορτογαλία, εκμεταλλευόμενες και την πλεονεκτική γεωγραφική θέση τους, πρωτοστάτησαν στον τομέα αυτό.

(Η απάντηση βρίσκεται στις σελίδες 122-123 του σχολικού βιβλίου)

Επιμέλεια: Χαιρέτη Αγγελική